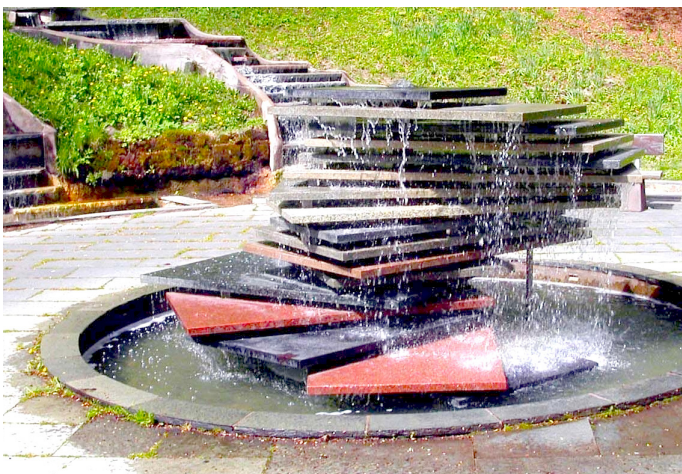

■ Va(L)program 2018

Sjukvård ■
framför allt

*Malin Sjöberg Högrell,
Regionråd*

Liberalerna

Innehållsförteckning

En attraktiv arbetsplats.....	3
Liberal hälso- och sjukvård.....	4
Förebyggande vård sparar lidande och resurser.....	5
Tillgänglig vård med valmöjligheter.....	6
Hemsjukvård, närvård, narsjukvård - nära människan.....	7
Fortsatt utvecklade E-tjänster.....	8
Trygg vård för utsatta och svårt sjuka.....	9
Att födas ska vara en god start på resten av livet.....	10
Den sista tiden - nära vård i samarbete.....	11
Äldre: bästa tänkbara liv, bästa tänkbara vård.....	12
Sjuk i kropp eller i själ - samma rätt till god vård i tid.....	14
Patientsäker vård - minska vårdskadorna.....	15
Patient och anhörig.....	16
Funktionsnedsättning ska inte begränsa.....	17
Rehabilitering, en investering i människor.....	18
Tandhälsa för alla, hela livet.....	19
Jämlik vård är rättvis vård.....	20
Forskning, utbildning och utveckling för morgondagen.....	21
En god samarbetspartner.....	22
Sjukvårdens finansiering - sjukvård för sjuka.....	23
Vägar och kollektivtrafik i en liberal region.....	24
Fler ska vilja åka kollektivt.....	25
Säker och tillgänglig kollektivtrafik för alla.....	26
Ett liberalt kulturprogram.....	27
Satsa på i övermorgon. Liberal miljöpolitik.....	29
Regional tillväxt och utveckling.....	31

En attraktiv arbetsplats

Löneutveckling, arbetsmiljö, karriärmöjligheter och forskningstid är grundläggande. Därför vill Liberalerna införa regelbunden sakkunniggranskning av arbetsgivarfrågor där vår egen sjukvård får råd från de bästa. Vi måste även bättre ta tillvara medarbetarnas förbättringsförslag och idéer. Alla yrkesgrupper behövs för att utveckla sjukvården. Människor med utländsk vårdutbildning ska snabbt kunna tas tillvara. Vi behöver också bli en bättre arbetsgivare för människor med funktionsnedsättning.

Gott ledarskap ger en god arbetsplats. Chefer ska ha stort inflytande och gott administrativt stöd, kunskap om arbetsmiljö och kompetensutveckling. Omvårdnadskunskap ska finnas på alla nivåer.

Onödig administration ska slopas och nödvändig omfördelas, bl.a. genom fler medicin-

ska sekreterare. Vi vill låta medarbetare utmana dåliga regler och administrativa bördor. Personal ska ha hälsosam arbetstid och kunna arbeta enbart natt, kväll eller dag. Ingreppande schemaförändringar ska göras i samråd med företagshälsovården. Ingen ska känna sig tvungen att jobba övertid. Fler ska kunna specialisera sig i sitt yrke. Bristspecialiteter ska utbildas på betald arbetstid. Vi vill införa första sjuksköterska och första barnmorska.

LIBERALERNA I REGION UPPSALA VILL

- Vara del av ett blocköverskridande löfte om att skapa sjukvårdens bästa arbetsplatser.
- Ta tillvara kompetens och öka fokus på lön, arbetsmiljö, karriär och forskningstid.
- Förbättra arbetsgivarpolitiken genom oberoende granskning.
- Sätta fokus på ledarskapet i sjukvården.
- Underlätta vidareutbildning och ta tillvara medarbetares idéer.
- Ge sjukhuspersonal möjlighet till hälsosam schemaläggning.
- Minska administrationsbördan.
- Att regionen ska anställa fler med psykisk funktionsnedsättning.

Liberal hälso- och sjukvård

Liberal hälso- och sjukvård sätter människan i centrum - som patient, som medarbetare och som anhörig. Medicinska framsteg och folkhälsa har lett till längre liv och fler friska år för de flesta. Vi tror att morgondagens sjukvård kan ges på nya sätt, på patientens villkor.

Patienter stärks av makt och kunskap att välja, möjlighet att vara delaktiga och av ett bemötande som gör vården personlig och ser enskilda behov. Fasta husläkare skulle medföra kontinuitet och trygghet, och patienten skulle inte längre behöva berätta sin sjukdomshistoria vid varje nytt vårdbesök.

Anställda stärks av att kunna välja arbetsgivare, styra sina arbetsuppgifter och få goda chanser att utvecklas. En liberal region prioriterar arbetsmiljö och kompetensutveckling. Löner sätts efter kompetens och ledarskapet prioriteras. Liberalerna vill att anhöriga synliggörs för att orka hjälpa både patienten och sig själva. Eftersom sjukvårdens långsiktiga verksamhet

inte kan förlita sig på att räddas av tillfälliga statsbidrag är denna budget hårt hållen. Vi vill sätta sjukvården allra främst, vilket kräver högre effektiviseringskrav på kollektivtrafik, kultur och stödfunktioner. Vi ser även möjligheter att slimma den politiska organisationen utan att göra avkall på det förtroende varje förtroendevald har att förvalta från invånarna. Förslagen innebär bättre vård och hälsa för regionens invånare, klok resursanvändning och ekonomiska besparingar.

Förebyggande vård sparar lidande och resurser

Förebyggande vård är humant och resurs-smart. Kunskap och engagemang kring levnadsvanor och egenvård gör långsiktig skillnad. Liberalerna vill öka informationen om livsstil och hälsa till utsatta grupper och stärka det hälsofrämjande arbetet.

Kunskap om äldres behov kan förhindra sjukhusinläggningar. Okunskap är kostsam och belastar de äldre. Det vore sannolikt en besparing och en kontaktyta att låta regionen utbilda personal i äldreboenden och elevhäl-sa.

Vi vill satsa på elevhälsan genom ökad sam-verkan med regionens kommuner. Vård för psykiska besvär ska vara lika lättillgänglig som annan vård, och därför måste psyko-loger och kuratorer bli en integrerad del av elevhälsan. Vi vill också öka samarbetet mellan barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänst. Förebyggande hälsovård såsom vaccinationsprogram ska nå alla ensamkom-mande flyktingbarn och ungdomar i Hem för vård eller boende (HVB).

- Inrätta fasta husläkare.
- Stärk husläkare och distriktssköterskors hälsofrämjande uppdrag.
- Förbättra tillgången till dietister, specialist-sjuksköterskor, arbetsterapeuter, logoped, fotterapeuter och sjukgymnaster.
- Riktade satsningar på skolelevers hälsa.
- Utbilda personal i kommunala äldreboenden.
- Säkra tillgången till psykolog och kurator via elevhälsan.
- Öka samverkan mellan barn- och ungdoms-psykiatri och socialtjänst.
- Garantera alla barn i HVB-hem förebyggande hälsovård.
- Nyttja möjligheterna med digitalisering & innovation för att skapa tillgänglig och transparent vård.
- Låt läkare från andra specialiteter än allmänmedicin fungera som konsulter mot länets vårdcentraler, mot kommunala äldre-boenden och elevhälsan.

Tillgänglig vård med valmöjligheter

God tillgång till vård och omvårdnad är en förutsättning för hälsa. En egen husläkare ger kontinuitet och trygg vård. Liberalerna vill inrätta hembesöksteam över hela regionen och införa mobil röntgen för att sköra patienter ska slippa onödiga sjukhusresor efter fall och andra olyckor. I områden med låg tillgång till vård ska mobil mottagning ge snabbare hjälp närmare hemmet. Vi vill underlätta för små vårdcentraler utanför tätort.

I en liberal region finns fler psykologer, kuratorer, arbetsterapeuter, logopedier och läkar-specialiteter på vårdcentralerna. Små barn ska kunna få en barnspecialist som husläkare och äldre patienter en geriatriker. Vi vill inrätta ett geriatriskt centrum vid Samariterhemmet med dygnet-runt-öppen äldrevårdcentral och direktinläggning till närvårdsplatser intill. Genomtänkta vårdval inom väl avvägda sjukvårdsområden ger kortare väntan, ökat pa-

tientinflytande och fler arbetsgivare. All verksamhet ska hålla hög kvalitet. Även den som inte väljer har rätt till vård i världsklass.

Sjukvården blir alltmer specialiserad, vilket kräver stärkt samarbete med vårdgivare i och utanför Sverige. Patientens insyn i vård- och behandlingsprocessen ska öka. Vårdgarantin ska omfatta hela vårdprocessen, alltifrån diagnostik, undersökningar och provtagningar till återbesök och rehabilitering.

- Öka patientens inflytande genom vårdval.
- Inför vårdval för distriktsköterska.
- Möjliggör fler hembesök och inför mobil röntgen.
- Låt en mobil mottagning ge snabbare hjälp närmare hemmet.
- Anpassa vårdcentralernas regelverk för att ge mer vård utanför större orter.
- Låt mobila mottagningar ge nära hjälp på små orter.
- Kontinuitet ska kompenseras ekonomiskt. Mest ersättning ska ges för kontinuitet för äldre och multisjuka.
- Underlätta för små vårdcentraler.
- Ge möjlighet att få annan specialist än allmänläkaren som husläkare.
- Inrätta ett geriatriskt centrum vid Samariterhemmet med dygnet-runt-öppen äldrevårdcentral och närvårdsplatser.
- Prioritera psykiatrifrågan - det ska vara enkelt att få hjälp av en psykolog.
- Samarbeta med andra vårdgivare i Sverige och utomlands.

Hemsjukvård, närvård, närsjukvård – nära människan

Vardagssjukvård nära patienten kostar inte mer, men blir bättre. Vi vill inrätta fler närvårdsplatser, införa mobil röntgen och mer sjukhusansluten hemsjukvård och låta fler få hembesök av husläkare och distriktssköterska. Färre ska behöva vänta på akutmottagning innan de skrivs in på vårdavdelning: snabbspår ökar hälsan och låter fler återgå till eget boende. Vi vill inrätta ett geriatriskt centrum vid Samariterhemmet med dygnet-runt-öppen äldrevårdcentral och direktinläggning till närvårdsplatser intill. Regionen ska utbilda personal i äldreboenden om äldres hälsa och behov.

Liberalerna vill se fler familjecentraler där mödra- och barnhälsovård, SFI, öppen förskola och socialtjänst samlas för att stödja och ge kunskap och information. Vi vill satsa på ungas hälsa och göra psykisk hälsa till en del av elevhälsan. Vi vill också öka samarbetet mellan barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänst. Förebyggande hälsovård som vaccinationer ska nå alla ungdomar i Hem för vård eller boende (HVB).

Funktionshindrade barn kan behöva omfattande kontakt med sjukvården. Samarbete med kommunerna hjälper familjerna. Familjer med sjuka och funktionshindrade barn ska erbjudas en samordnare. Fler ska få tillgång till habiliteringens husläkarmottagning. Barn med specialiserad husläkare ska kunna behålla sin läkare som vuxna.

- Ge fler husläkarvård, röntgen och avancerad vård hemma.
- Inrätta ett geriatriskt centrum vid Samariterhemmet med dygnet-runt-öppen äldrevårdcentral och närvårdsplatser.
- Starta fler familjecentraler.
- Underlätta för familjer med funktionsnedsatta barn.
- Låt barn med specialiserad husläkare behålla denna som vuxna.
- Satsa på skolelevs hälsa.
- Stärk samarbetet mellan barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänst.
- Garantera alla barn i HVB-hem förebyggande hälsovård.
- Låt regionen utbilda personal i kommunala boenden.
- Öka satsningen på snabbspår förbi akuten.

Fortsatt utvecklade E-tjänster

Liberalerna var drivande i att låta patienten ta del av sin journal via nätet. Vi vill att regionens journalsystem slås samman med de i kommunal hemsjukvård för att öka patientsäkerheten. Fax har ingen plats i modern sjukvård.

Vi vill fortsätta utvecklingen av smarta, lättanvända e-tjänster som underlättar patienters vardag och ger säkrare vård. Patienter som vill ska kunna lämna hälsoinformation, ta hemtester, få behandling, boka tider, lämna återbud och följa remisser på nätet. Även information om vårdgivares behandlingsresultat och väntetider ska finnas på nätet. Patientupplevd kvalitet kan hjälpa andra patienter välja vård.

- Fortsätt utvecklingen av smarta och lättanvända e-tjänster.
- Slå samman regionens journalsystem med den kommunala hemsjukvårdens för att öka patientsäkerheten.
- Underlätta för patienten att välja vårdgivare.
- Låt fler få del av hemtester och sjukvård på distans och öka incitamenten för detta.
- Nyttja möjligheterna med digitalisering & innovation för att skapa tillgänglig och transparent vård.
- Minska personalens administrationsbörda och ge dem ordentligt med tid till att fokusera på patienten.

Trygg vård för utsatta och svårt sjuka ■

Liberalerna vill stärka husläkarmottagningarna för hemlösa med psykiatri, hudläkare, tand- och fotvård och prioritera uppsökande verksamhet. Gömda och papperslösa ska ges god tillgång till brådskande hälso- och sjukvård.

Akutsjukvården måste prioriteras och avlastas. Vi vill inrätta en dygnet-runt-öppen vårdcentral som en del i ett geriatriskt centrum vid Samariterhemmet med närvårdsplatser intill. Vi vill även se nattöppen infektionsmottagning och anställa fler akutläkare och andra specialister med fast hemvist på akutmottagningarna. Idag har en ambulans en restid på uppemot åtta minuter från Akademiska sjukhuset till Gränby. En ambulansstation behöver därför byggas i Gränby som kortar utryckningstiderna. I Tierp och Knivsta vill vi införa ambulans dygnet runt.

Många äldre med klar diagnos kan skrivas in på vårdavdelning utan att vänta på akutmottagningen. Sådana ”snabbspår” ger kortare vårdtid och bättre kvalitet. Dessutom kan betydligt fler patienter återgå till ordinärt boende.

Liberalerna vill inrätta specialiserade hälso-

mottagningar för patienter med komplicerade behov. Patienter ska kunna få vård av en specialist på deras sjukdom redan på vårdcentralen.

Ingen ska vänta på missbruksvård. Primärvården måste kunna fånga upp missbrukare innan sjukdomen ökar deras sociala utsatthet. Tillnyktringsenheten kan ge både patienter och närstående råd och stöd. Sprutbytesprogram minskar smittspridning, öppnar kontaktytor mellan missbrukare och sjukvård och ger unika möjligheter till rådgivning, testning och information. Dessutom ökar möjligheten till rehabilitering.

Barnahus ska förstärkas. Barnahus är en samverkan mellan region, polis, socialtjänst, åklagarkammare och rättsmedicinsk kompetens. Här görs utredningar när barn kan ha utsatts för vålds- och sexualbrott, och hit kommer alla som behöver träffa barnen och höra dem berätta. Inga barn ska i onödan utsättas för upprepade förhör och intervjuer.

- Prioritera akutsjukvården genom akutläkare, nattöppen infektionsmottagning, dygnet-runt-öppet geriatriskt centrum och fler snabbspår till vård.
- Korta utryckningstiderna med ambulansstation i Gränby och ambulans dygnet runt i Tierp och Knivsta.
- Förstärk husläkarmottagningarna för hemlösa.
- Garantera att ingen behöver stå i kö för att få vård för sitt missbruk.
- Stärk kompetensen kring missbruk i primärvården.
- Säkra gömda och papperslösa flyktingars tillgång till sjukvård.
- Låt fler specialiteter vara rådgivande mot regionens vårdcentraler.
- Stärk satsningen på Barnahus.

Att födas ska vara en god start på resten av livet

Liberalerna vill bygga Sveriges bästa kvinnoklinik och förlossningsavdelning på Akademiska sjukhuset - för god arbetsmiljö, högklassig kvinnosjukvård och trygga förlossningar. Blivande föräldrar ska uppleva lugnet i ett hem och säkerheten på ett akutsjukhus. Investeringar i barns hälsa ger utdelning hela deras fortsatta liv. Vi vill rusta barnsjukhuset och bygga ett komplett Barnens Hus på Akademiska sjukhuset. Utöver barnakut, barnsjukhus och barn- och ungdomspsykiatri vill vi inrymma lekterapi, förskola, skola och forskning om barns hälsa och sjukvård.

Jämlik vård börjar på MVC. Otillräcklig mödravård ökar riskerna vid förlossning, men sjukvården når idag inte familjer med föräldrar födda utanför Sverige, inte heller unga, ekonomiskt utsatta och ensamstående blivande föräldrar. Vi vill nå dessa familjer genom samarbete med ideella föreningar och mammagrupper på olika språk, införa ung-MVC och mödravård på drop-in. Föräldrar ska kunna träffa samma barnmorskor under graviditeten som under sin förlossning.

Familjer med svårt sjuka barn och mycket tidigt födda ska ha rätt till en vårdsamordnare. Vi vill även stärka barn och föräldrar genom fler familjecentraler som samlar mödra- och barnhälsovård, öppen förskola, SFI och socialtjänst under samma tak. Förutom barnmorskor, sjuksköterska, förskollärare och socialsekreterare kan en familjecentral vara ett kunskaps- och informationscentrum med familjerådgivare, fritidsledare, psykolog och läkare.

Vi vill även utöka samarbetet med elevhälsan och mellan barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänst. Tillsammans med kommuner vill vi säkra att vaccinationsprogram och annan förebyggande hälsovård når utsatta och ensamkommande barn i Hem för vård eller boende (HVB).

Barns fritid, skolgång och välbefinnande påverkas oerhört av att en förälder är svårt sjuk, missbrukande eller döende. Därför måste sjukvården fånga upp minderåriga anhöriga och barn i sorg. Barnen ska få stödsamtal och all hjälp de behöver.

- Bygg Barnens Hus och Sveriges bästa kvinnoklinik.
- Ökad trygghet - barnmorskan följer dig från graviditet till förlossning.
- Nå ut till alla kvinnor och barn med mödra- och barnhälsovård.
- Ge svårt sjuka barn och mycket tidigt födda barn en vårdsamordnare.
- Inrätta fler familjecentraler.
- Gör riktade satsningar på skolelevers psykiska och fysiska hälsa.
- Öka samarbetet mellan barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänst.
- Garantera alla barn i HVB-hem förebyggande hälsovård.
- Stötta barn som anhöriga

Den sista tiden – nära vård i samarbete

husens olika avdelningar. Samarbetet mellan kommuner och region – närvård - ska därför förstärkas. För att öka kontinuiteten för äldre och multisjuka till vill Liberalerna öka antalet närvårdsplatser, mer hemvård och fler hembesöksteam. För bästa vård ska samarbetet värnas med pensionärs- och brukarorganisationer.

- Ingen ska behöva dö ensam.
- Garantera alla döende kvalificerad palliativ vård.
- Erbjud patienter vård så nära hemmet som möjligt.
- Värna avancerad hemvård och mobila hembesöksteam.

Palliativ medicin ska prioriteras. Ingen ska behöva dö ensam. Rätten till ett värdigt slut, till symtomlindring och att ha någon bredvid sig när man dör ska vara självklar. Alla döende, oavsett ålder och oavsett bostadsort, ska garanteras tillgång till kvalificerad palliativ vård.

Patienter ska kunna välja att vårdas hemma likväl som på hospice. Hemmet kan vara en tryggare plats för svårt sjuka som behöver lugn, avskildhet och stöd från anhöriga. Avancerad hemsjukvård är en uppskattad vårdform som vi vill erbjuda alla som önskar den.

Vi vill inte att patienter i onödan flyttas mellan kommun och region eller mellan sjuk-

Äldre: bästa tänkbara

Kunskapen om äldre behöver öka i sjukvården. Varje vårdcentral ska på sikt bli en äldre-vårdcentral. Äldre patienter ska ha möjlighet till hembesök av husläkare och distriktssköterska och kunna välja en geriatiker som husläkare. Vi vill se fler specialistsjuksköterskor i geriatrik, äldrehälsa och demens på vårdcentralerna. Stillasittande ödelägger äldres aptit och hälsa, vilket gör arbetsterapeuter, logopedier och sjukgymnaster till ovärderliga.

Vi vill införa äldremottagningar i varje kommun för frågor om det friska åldrandet, hjälp med genomgång av medicin och för en fast vårdkontakt. Uppdraget föreslås bli ett tilläggsuppdrag inom vårdcentralsuppdraget. Ofta hamnar de äldre och deras anhöriga i kläm mellan det som är regionens ansvar och det som är kommunens ansvar. Vi vill införa en gemensam äldrenämnd för att få bättre samordning.

Liberalerna vill inrätta ett geriatriskt centrum vid Samariterhemmet med dygnet-runt-öppen äldrevårdcentral och direktinläggning till närvårdsplatser intill. För att ge äldre och multisjuka trygghet och kontinuitet vill vi inrätta fler närvårdsplatser i hela regionen och utöka samarbetet med kommunerna. Patienter ska säkert kunna röra sig mellan vårdformer. Sjukhusansluten hemsjukvård ska erbjudas fler.

Färre borde vänta på akutmottagning innan de skrivs in på vårdavdelning: snabbspår ökar

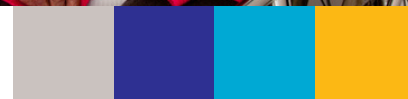
hälsan och låter fler återvända till sitt tidigare hem. Många sjukhusinläggningar skulle helt kunna förhindras om kommunal personal hade större kunskap om äldres behov. Regionen bör utbilda personal i äldreboenden. Studier visar att vårdpersonal inte upptäcker undernärda äldre patienter. Det krävs därför ett regionövergripande samarbete mot äldres undernäring. Vi vill öka antalet dietister i äldrevården och satsa på äldres tandhälsa.

Sorg och ensamhet kan tära på en människas aptit. Fler äldre ska få möjlighet att äta med sällskap. Patienter i riskzonen bör uppmuntras och hjälpas att utnyttja dagrum och patientmatsalar. Det sparar vårdtyg, minskar läkemedelsanvändning och gör skillnad för människors livskvalitet.

liv, bästa tänkbara vård

- Varje vårdcentral ska bli en äldrevårdcentral.
- Inför äldremottagningar i varje kommun för frågor om det friska åldrandet, hjälp med genomgång av medicin och för en fast vårdkontakt.
- Prioritera kunskap om geriatrik och äldrehälsa för säker vård av äldre.
- Gemensam nämnd för regionen och kommunerna för äldre frågor.
- Öka kunskapen om demens, den vanligaste dödsorsaken.
- Inrätta ett geriatriskt centrum vid Samariterhemmet med dygnet-runt-öppen äldrevårdcentral och närvårdsplatser.
- Inför ett regionövergripande program mot äldres undernäring.
- Ge vård hemma eller så nära hemmet som möjligt.
- Införa fler snabbspår förbi akutmottagningen till vårdavdelning.
- Utbilda personal i äldreboenden.
- Vårdcentraler och länets kommuner ska samverka för att förebygga, upptäcka och åtgärda problem med undernäring hos äldre.
- Prioritera äldres tänder och följa näringsstatus på vårdcentralen.
- Anställ fler dietister, arbetsterapeuter, logopedier och sjukgymnaster.
- Se till att ingen sjukhuspatient tvingas äta ensam.
- Värna samarbetet med pensionärs- och brukarorganisationer.

Sjuk i kropp eller i själ – samma rätt till god vård i tid

Vård för psykiska besvär ska vara lika tillgänglig som annan vård. Psykisk ohälsa är den främsta orsaken till sjukskrivning och människor med psykisk sjukdom bland de mest sårbara i sjukvården. Tidiga insatser och förebyggande arbete är därmed oerhört viktigt. Psykologer, kuratorer och psykiatrisk kompetens måste vara enkelt tillgänglig i primärvården. Det måste bli enklare att få tid hos psykolog och kurator både inom primär- och specialistvården.

Liberalerna vill införa blåljuspsykiatri för att akut psykiskt sjuka ska slippa hämtas av polis. Patienter med ett konstaterat behov ska även kunna skriva in sig själva på psykiatrisk klinik när de så behöver. Psykologer och kuratorer ska vara en integrerad del av all elevhälsa, och vi vill öka samarbetet mellan barn- och ungdomspsykiatri, vårdcentraler och socialtjänst. Regionen måste anställa och ordna praktik för fler personer med psykisk funktionsnedsättning.

- Inför blåljuspsykiatri.
- Prioritera psykiatrifrågan - det ska vara enkelt att få hjälp av psykolog.
- Utbilda fler psykiatrer och barn- och ungdomspsykiatrer.
- Skapa god barn- och ungdomspsykiatri i länet, i egen eller privat regi.
- Stärk Röda Korsets hjälp efter krig, flykt och tortyr.
- Stärk samarbetet mellan barn- och ungdomspsykiatri och socialtjänst.
- Regionen ska anställa fler med psykisk funktionsnedsättning.
- Säkra tillgången till psykolog och kurator via elevhälsan.
- Gör riktade satsningar på skolelevs psykiska och fysiska hälsa.

Patientsäker vård

– minska vårdskadorna

Över 100 000 vårdskador inträffar varje år i Sverige. Skadorna skapar ca 630 000 extra vårddygn och kostar nära fem miljarder. 3000 skador bidrar till dödsfall. Målet måste vara nolltolerans, inte minst genom attitydförändringar och arbete mot antibiotikaresistens. Ett effektivt sätt att minska resistensspridning är att ge alla patienter möjlighet till eget rum. Infektionsmottagningen ska vara öppen nattetid för att minimera smittrisk på akutmottagningen.

God läkemedelshantering och -användning är central för säker vård. Multisjuka patienter skadas oftare i vården. Övermedicinering ökar sjuklighet. Fler läkemedelsgenomgångar sparar vårddygn.

Varje misstag i sjukvården är ett för mycket. Alla händelser ska följas upp. Lex Maria-anmälningar ska följas upp i samtliga verksamheter, inte bara där händelsen inträffade. Patientnämndens ärenden ska regelbundet följas upp och förbättringar genomföras. Möjligheterna

för patienten att se vem han eller hon pratar med behöver öka.

Vi vill öka kunskaperna i geriatrik, äldrehälsa och om demens, vår vanligaste dödsorsak. Rutiner ska garantera information och god planering när patienter rör sig mellan vårdformer eller mellan region och kommun. E-hälsa ger säkerhet. Fax har ingen plats i sjukvården.

- Ge alla patienter som vårdas på sjukhus möjlighet till eget rum.
- Öppna infektionsmottagningen nattetid.
- Ge fler regelbundna läkemedelsgenomgångar.
- Införa en nollvision mot vårdskador i sjukvården.
- Prioritera geriatrisk kompetens för säker vård av äldre.
- Ge Patientnämnden en större roll i regionen.
- Utveckla samverkan mellan region och kommuner, bland annat med gemensam äldrenämnd.

Patient och anhörig

Bristande socialt nätverk och dåliga svensk-kunskaper kan göra långa sjukhusvistelser mycket ensamma. En fikastund eller ett sällskapsspel kan göra skillnad för en ensam patient. Vi vill därför att ideella föreningar ska kunna erbjuda sällskap av volontärer.

Mat och måltider är delar av vården. Längre vårdtider ökar risken för undernäring, infektion och följsjukdom. Patienter ska få näringsrik, god och varierad mat som serveras när de än är hungriga och kan delas med anhöriga.

Vi vill ge sovplats för minst en förälder i all barnsjukvård. På sikt ska en anhörig kunna sova även hos vuxna patienter. Rörligheten i sjukvården måste öka, så att den som bor i ett annat län kan behandlas där de anhöriga bor. Nationell rörlighet är särskilt viktig i palliativ vård.

Var fjärde anhörig blir själv sjuk. Anhörigstöd-jare kan fånga upp och synliggöra anhöriga

och anhörigvårdare, så att de orkar hjälpa även sig själva. Kontaktvägarna behöver utvecklas mellan anhöriga och personal och goda erfarenheter spridas. Anhöriga måste också enkelt få kontakt med andra i liknande situation. Barn i sorg och anhöriga barn i familjer med kronisk eller obotlig sjukdom ska synliggöras och stöttas.

- Samarbeta med ideella föreningar som kan ge patienter sällskap.
- Låt patienter äta när de vill från en varierad meny.
- Ge anhöriga goda möjligheter att stödja.
- Låt svårt sjuka vårdas nära anhöriga, oavsett var i landet de bor.
- Stöd anhöriga och anhörigvårdare genom anhörigstöd-jare.
- Upprätta rutiner kring stöd till minderåriga anhöriga.
- Primärvården ska bli bättre på att möta och hjälpa anhöriga i kris och sorg, även de anhöriga som är barn.

Funktionsnedsättning ska inte begränsa ■

Politik för människor med funktionsnedsättning handlar om frihet. Offentlig miljö, inklusive kollektivtrafik, ska vara till för alla. Funktionshindrade som betalar resor till och från Daglig verksamhet betalar idag fullpris för "vanlig" kollektivtrafik. Färdtjänstresenärer får ingen rabatt då de tar buss eller pendeltåg för vissa sträckor eller vid gott väglag. Detta är ojämnt. Kostnader för färdtjänst eller resor till Daglig verksamhet ska ge fria resor med buss och pendel. Det gör livet lite friare och mycket mer jämnt. Regionen ska hjälpa till med att skapa ett mer jämnt samhälle och bli en bättre arbetsgivare för personer med funktionsnedsättning.

Vi vill skapa ett ledande centrum för behandling, stöd och forskning inom rehabilitering och habilitering. Vi vill även utöka habiliteringens specialiserade husläkarmottagning. Barn som har en specialiserad husläkare ska kunna behålla samma läkare i vuxen ålder. Patienter och brukare måste få större inflytande. Familjer vet var barn med funktionsnedsättning bör få sin habilitering. Brukare känner sina egna habiliteringsbehov. Därför vill vi införa vårdval för habilitering.

Familjer med barn med funktionsnedsättning kan behöva omfattande kontakt med regionen. Vid skolstart övergår delar av habiliteringsansvaret från regionen till kommunen, när barnet blir vuxet övergår även kvarvarande hjälpmedel. Vi vill erbjuda samordnare och utveckla samarbetet med kommunerna för att underlätta för barnen och deras föräldrar.

Sjukvårdsinformation ska anpassas och finnas tillgänglig för alla. Tolkhjälp ska finnas lätt tillgänglig. Personal ska ha god kunskap om dolda funktionsnedsättningar. Vi vill öka kunskapen om ADHD och autism i hela vårdkedjan.

Patienterna och forskningen behöver en professur i rehabiliteringsmedicin. Vi vill därför inleda dialog med Uppsala universitet om att stötta inrättandet av en sådan professur.

- Gör all offentlig miljö tillgänglig för alla.
- Gör kollektivtrafiken avgiftsfri för personer som har rätt till färdtjänst.
- Kallelse till eller kvitto från vårdbesök ska gälla som biljett i kollektivtrafiken.
- Regionen ska bli en bättre arbetsgivare för människor med funktionsnedsättning.
- Skapa ett ledande centrum för rehabilitering och habilitering.
- Gör regionens information tillgänglig för alla.
- Vidareutveckla habiliteringssamarbetet med kommunerna.
- Erbjud familjer med funktionshindrade barn en samordnare.
- Låt barn med specialiserad husläkare behålla denna i vuxen ålder.
- Öka kunskapen i vården om dolda funktionsnedsättningar.
- Arbeta för en professur i rehabiliteringsmedicin.

Rehabilitering, en investering i människor

Rehabilitering kan vara helt grundläggande för att kunna leva ett gott liv. För både sjukvård och patienter är det ett långsiktigt åtagande där individens förutsättningar och motivation spelar stor roll.

Liberalerna vill skapa ett ledande centrum för rehabilitering och habilitering på Kungsgärdet där verksamheter lär av varandra. Det tror vi bäst tar tillvara varje patients fulla potential. Patienterna har dessutom allt att vinna på mer forskning och utveckling av nya rehabiliteringsmetoder, och vi vill därför inleda dialog med Uppsala universitet om att stötta inrättandet av en professur i rehabiliteringsmedicin.

Patienter och brukare måste få större inflytande över sin egen behandling. Därför vill vi införa vårdval för även specialiserad rehabilitering. Det tror vi ger friskare patienter.

Kronisk sjukdom eller skada medför ett nytt liv för hela familjen, och försummade anhöriga är morgondagens patienter. Därför behöver vi ta god hand om anhöriga. Liberalerna vill avlasta patienter och anhöriga genom att låta patienter med stort vårdbehov få en vårdsamordnare.

- Skapa ett ledande centrum för rehabilitering och habilitering.
- Låt patienter själva välja sin specialistrehabilitering.
- Stärk stödet till både barn och vuxna anhöriga.
- Erbjud patienter med stort vårdbehov en vårdsamordnare.
- Arbeta för en professur i rehabiliteringsmedicin.

Tandhälsa för alla, hela livet

Funktionsnedsättning, sjukdom eller läkemedel kan ge försämrad tandhälsa. Det finns ett samband mellan antal egna tänder och övrig hälsa, och studier visar att patienter som fått tandhälsovård behöver mindre sjukvård och färre vårddygn. Det krävs en strategi där tandvård och hälso- och sjukvård samverkar. Personal på äldreboenden, vårdcentraler och mödravårdscentraler bör utbildas i vikten av god munhälsa. Tandvård och vårdcentraler kan samverka för att fånga upp riskgrupper och förebygga sjukdom. Tandvårdspersonal kan även ge patienter råd i samband med sjukhusinläggning. Riskpatienter får sedan januari 2013 tandvård inom ramen för högkostnadsskyddet, men kan behöva ytterligare rabatter och särskild abonnemangstaxa.

- Ge riskgruppers tandhälsa särskilt skydd.
- Förebygg undernäring och sjukdom genom fokus på äldres tänder.
- Ta fram en strategi för tandhälsa och minskat sjukvårdsbehov.

Jämlik vård är rättvis vård

Den med störst behov ska ges företräde till vård. Sjukvård ska i huvudsak betalas via skattsedeln och alltid ges efter individens behov. Bostadsort ska aldrig påverka möjligheten till god vård. Sjukvården behöver därför i högre grad samordnas nationellt.

Ingen ska fara illa därför att de har svårt att orientera sig och ta sig fram i komplicerade vårdprocesser. Liberalerna vill att alla som behöver det får erbjudande om en egen vårdamordnare.

Hörselnedsättning eller språksvårigheter ska aldrig begränsa en människas kunskap om sin egen kropp och hälsa. Vi vill därför öka patienters tillgång till tolkhjälp.

Liberalerna vill att all vårdrelaterad statistik analyseras könsuppdelad. Rekryteringsgrupper och ledning ska ha ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. Vi vill också att handledare gör läkar- och sjuksköterskestudenter medvetna om vad jämställd och jämlik vård innebär. HBT- och genuskompetensen inom vården ska fortsatt stärkas.

- Erbjud en egen vårdamordnare till alla som behöver det.
- Öka patienters tillgång till tolkhjälp.
- Redovisa och analysera sjukvårdsstatistik könsuppdelad.
- Säkra ett jämställdhetsperspektiv hos rekryteringsgrupper, ledning och handledare.
- Stärk HBTQ- och genuskompetensen i vården.
- Förbättra transvården.

Forskning, utbildning och utveckling för morgondagen

Forskning skapar morgondagens sjukvård, men bortprioriteras av sjukvården (SOU 2009:43). Vår region ska lägga mer resurser på forskning än de flesta andra, ha separat forskningsbudget och -strategi. Alla yrkesgrupper behöver vara delaktiga i sjukvårdens utveckling.

Liberalerna vill se fler kliniska prövningar av nya läkemedel, vacciner och medicintekniska produkter, bla genom en länsövergripande patientstudiekoordinator. Vi har även fått bifall till en motion om en innovationsfond för att utveckla vården och finansiera prövningar av ”olönsamma” behandlingar, tex för sällsynta sjukdomar.

Kunnig personal är grundläggande i god sjukvård. Relationen mellan sjukvården och Uppsala universitet är därför en grundpelare: utbildningsfrågorna måste prioriteras för

sjukvårdens långsiktiga utveckling. Kliniska forskare ska ha god forskningstid. All vård, oavsett driftsform, ska delta i utbildning, vidareutbildning och forskning. Akademiska sjukhuset måste utbilda fler AT-läkare. Regionen ska även garantera god finansiering och utbildning av fler ST-läkare. Sjuksköterskors specialisering ska ske på betald arbetstid inom bristspecialiteter. Kliniska utvecklingsår ska införas för fler yrkesgrupper för en trygg start i arbetslivet.

Liberalerna vill öka den nationella samordningen. Vi vill ge patientorganisationerna en tydligare roll i forskningen och tror på utveckling genom kollegial granskning (peer reviews, audits) där sakkunniga ger kloka råd om hur vården kan utvecklas och förbättras.

- Stärk samverkan med universitet och läkemedels- och medicintekniska företag för att underlätta för klinisk forskning.
- Säkra att alla yrkesgrupper blir delaktiga i sjukvårdens utveckling.
- Främja kliniska prövningar, bland annat genom en patientstudiekoordinator.
- Främja forskningstid.
- Ställ höga krav på medverkan i utbildning, vidareutbildning och forskning i avtal med alla vårdgivare.
- Prioritera utbildning av framtida medarbetare.
- Utveckla vården genom kollegial granskning.
- Öka nationell styrning och samarbete om sjukvården mellan kommuner och region.

En god samarbetspartner

Mångfald har ett egenvärde och ger utrymme för innovationer och kvalitet. Välfärdsföretag med höga kvalitetskrav och långsiktigt ansvarstagande ger patienten valmöjligheter och breddar arbetsmarknaden för personalen. Det förbättrar löneutvecklingen och underlättar framtida kompetensförsörjning. Alla skattefinansierade verksamheter ska kvalitetsgranskas, både privata och offentliga. Välfärdsföretag ska främjas så länge kvalitetskraven uppfylls. Utförare som håller otillräcklig kvalitet ska inte kunna fortsätta sin verksamhet.

Idéburna organisationer som bedriver vård och omsorg utan vinstsyfte är viktiga aktörer på vårdområdet. Liberalerna vill att regelverk, avtal och upphandlingar utformas så att de får goda möjligheter att verka. Inom specialiserade områden såsom behandling av ensamkommande flyktingbarn med svåra trauman, av tortyrskadade, missbruk, hedersvåld, könstympning eller våld i nära relationer, är regionen beroende av kompetensen hos eldsjälar i ideella organisationer. Dessa verksamheter ska värnas genom nära, långsiktigt idéburet partnerskap.

- Låt privata och offentliga utförare verka på lika villkor.
- Förbättra villkoren för ideella organisationer som bedriver sjukvård.
- Värna viktiga samarbetspartners genom idéburet partnerskap.

Sjukvårdens finansiering – sjukvård för sjuka

Hälso- och sjukvård ska vara jämlik och i huvudsak finansieras via skattsedeln. Ökat samarbete mellan lärosäten, regioner, kommuner och andra vårdgivare får resurserna att räcka längre. Samarbetet inom sjukvården måste stärkas, både i och utanför Sverige. Då räcker våra gemensamma medel längre, samtidigt som hälsan i regionen ökar.

Förebyggande vård sparar resurser och lidande. Inget är så dyrt som en patient som inte fått rätt vård i rätt tid. Omhändertagande av rätt person på rätt vårdnivå och smarta effektiviseringar som direktinläggningar underlättar för patienten. Att över tid få träffa samma personer i sjukvården ger bättre vård och sparar dyrbar tid.

Sjukvården får inte styras mot tillgänglighet för sällansjuka på bekostnad av multisyka och patienter med kroniska sjukdomar. Våra gemensamma resurser måste fördelas efter behov.

Det är ett slöseri att sjukvårdspersonal har så lite tid för sina patienter. Vi vill slopa onödig administration och omfördela den nödvändiga, bl.a. genom att anställa fler medicinska sekreterare.

- Öka samarbetet med andra aktörer.
- Prioritera förebyggande vård.
- Använd resurser väl genom att ge rätt vård i tid och lagom länge.
- Styr vårdens resurser efter behov.
- Slopa onödig administration och omfördela den nödvändiga.

Vägar och kollektivtrafik i en liberal region

En hållbar, attraktiv region kräver välfungerande trafikinfrastruktur. Vi ska kunna bo på en ort och arbeta på en annan. Människor och varor skall kunna förflytta sig snabbt, enkelt och till rimlig kostnad. God kollektivtrafik får regionen att hänga samman och människor att mötas.

Vägnät ska vara trygga och väl avpassade för kollektivtrafik. Ju fler som går, cyklar eller åker kollektivt, desto bättre för miljön. Men inte alla kan välja något av dessa alternativ. Av olika anledningar behövs bilen. Till följd av funktionsnedsättning, avstånd, bristande kollektivtrafik eller för att få livspusslet att gå ihop. Oavett färdmedel ska Region Uppsala vara framkomligt och tillgängligt.

- Arbeta för en Aroslänk: tågtrafik Enköping-Uppsala.
- Fler breda, trygga vägar för säkrare trafik.
- Öka antalet bussfiler i stadsmiljö.
- Verka för att regionen satsar på el-drivna bussar som minskar såväl buller som miljöfarliga partiklar

Fler ska vilja åka kollektivt

Kollektivtrafikens andel av resandet behöver öka kraftigt. Vi ställer oss bakom fördubblingsmålet. Alla ska kunna nå sitt resmål till ett rimligt pris, på en och samma biljett. Anslutningar måste vara smidiga och tillgängliga. Tidtabeller ska samordnas och pendlartäta stationer ska ha uppvärmda lokaler för resenärer med toalett och tillgång till enklare inköp. Vi vill utveckla anropsstyrd trafik i glesbygd med en fastlagd tidtabell, men där bussen bara går om någon ringer och vill åka.

Goda vanor grundläggs tidigt. Barn- och ungdomar ska få större möjlighet att åka kollektivt till fritidsaktiviteter. Det ger jämlikhet, självständighet och gynnar miljön när föräldraskjutsande minskar.

Det ska vara möjligt att cykla till jobb och på fritid i hela regionen, mellan kommuner. Cykel eller bil ska lätt kunna kombineras med buss och tåg: vi vill satsa på cykel- och bilparkeringar och för cykel på tåg och buss.

- Inför 100-lappen, ett kvällskort för skolungdomar kl. 17-23.
- Billigare resor för alla kl. 9-15.
- Maxtaxa på reskassa så att ingen betalar mer än för ett månadskort.
- Öka samordning mellan buss och spår-bunden trafik in/ut ur regionen.
- Gör kollektivtrafiken avgiftsfri för personer som har rätt till färdtjänst.
- Bygg pendlarcentra vid knutpunkter och utanför stadskärnor.
- Utveckla anropsstyrd trafik för boende i glesbygd.
- Gör det lättare att ta med sig cykeln på tåg och buss.

Säker och tillgänglig kollektivtrafik för alla

Buss och pendel ska vara tillgängliga för alla. Resenärer ska kunna sitta ned eller parkera sin bil på en väl belyst pendlarparkering. Färgkodad kollektivtrafik ger ett mer begripligt system. Kallelse till vårdbesök ska gälla som biljett på buss och pendel.

Hållplatser ska vara väl belysta. Vid farliga sträckor ska hållplatsen skiljas från vägen eller flyttas och en ljussignal visa chauffören när någon vill stiga på. Nattstopp i glesbygd gör att passagerare kan släppas av mellan hållplatserna, närmare hemmet, under kväll och natt.

Buss- och pendeltrafiken tar idag ingen hänsyn till utgifter människor har för färdtjänst eller resor till Daglig verksamhet. Kostnadsfria resor för den som bekostar resor med färdtjänst eller till och från Daglig verksamhet gör livet enklare, friare och betydligt mer jämlikt.

- Belys busshållplatser och installera bänkar eller räcken där så behövs.
- Inför nattstopp, som släpper av nära hemmet under mörka timmar.
- Inför signalsystem längs lågtrafikerade sträckor för en säkrare resa.
- Gör kollektivtrafiken avgiftsfri för personer som har rätt till färdtjänst.
- Kallelse eller kvitto från vårdbesök ska gälla som biljett i kollektivtrafiken.

Ett liberalt kulturprogram

Liberal kulturpolitik fokuserar på mångfald, frihet, tillgänglighet och hög kvalitet. Om tio år ska vår region vara ett kreativt centrum med internationell lyskraft. Kulturen ska ha en självklar plats i sjukvården. Kultur kan göra sjukdomstid värdig och förbättra hälsa. Patienter ska kunna låna läsplatser med böcker, musik och konst.

Liberalerna vill anslå en fast summa om 6 miljoner varje år till investeringar i offentlig konst inom regionen. Konst i vårdmiljöerna ska vara av hög kvalitet och finnas för invånare, personal och besökare, men främst för patienterna. Regionens konstnärer ska finnas representerade bland inköpen. Lokala kulturmiljöer ska utvecklas, liksom samarbetet mellan kultur, kreativ sektor och universiteten. Vi vill främja deltagande och skapande, liksom kulturens del i livskvalitet och regional utveckling med barn och unga i fokus.

Liberalerna i region Uppsala har antagit följande kulturprogram:

Kulturmiljön i regionen

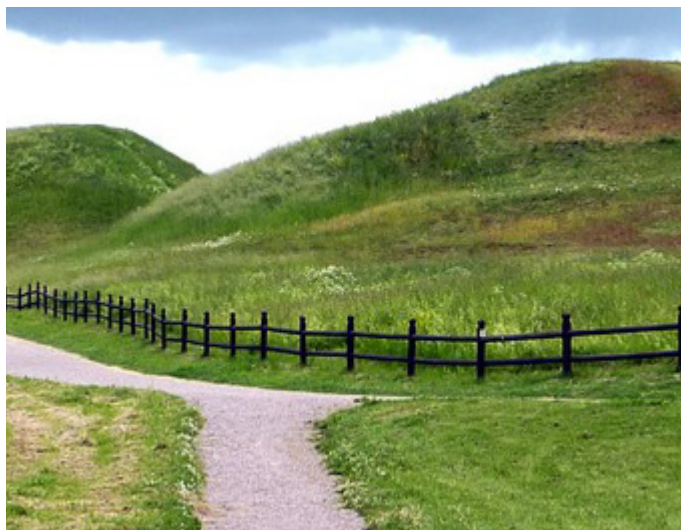
- Låt Upplandsmuseet ta över Gamla Uppsala museum från Riksantikvarieämbetet, sammanföra med Disagården kulturcentrum bygga upp ett vendeltid/vikingatidmuseum.
- Utveckla Wik till ett natur- och kulturcentrum.
- Inrätta ett Besökscentrum för Vallonbruken i Uppland.

Bild- och formkonsten

- Bygg upp ett museicenter för konst och kunskapssökande med Uppsala kommun och Uppsala universitet.

Scenkonsten

- Öka Musik i Upplands samarbete med Uppsala Konsert och Kongress.
- Inrätta en scenkonstkarusell för teater-, musik- och dans.
- Ta fram föreställningar av, med och för barn och unga.

Kulturliv för alla

- Skapa ett digitalt Artotek med regionens konst.
- Prioritera barn- och ungas skapande genom "Skapande skola"-projekt och kulturbuss för elever i hela regionen.
- Fokus på mångfald och nationella minoriteters kulturella identitet.

Litteraturen

- Stödja ungas skapande, t.ex. genom ett berättarministerium.
- Minska pojkars underläge i läsandet.
- Lyft fram regionens litterära arv och uppländsk litteratur.
- Främja mötesplatser för författare och litteraturverksamhet.
- Låt regionen bli fristad för förföljda författare.

Kultur och hälsa

- Låna ut läsplatser till patienter med lång vårdtid för läsning av böcker, spelande av musik och visningar av digitaliserad konst.
- Prioritera kroniskt sjuka patienter i kulturverksamheten.
- Stöd studieförbundsverksamhet för människor med funktionsnedsättning och/eller psykisk ohälsa.
- Låna ut konst till patienter med lång vårdtid.
- Ta fram en konstpolicy för regionen som betonar kvalitet och att regionens konst finns till främst för patienterna.
- Stötta forskning om kultur i vården.

Kultur, kreativa sektorn och samhällsutvecklingen

- fördjupa samarbetet mellan regionens kultur och universiteten
- stödja studieförbund, folkhögskolor, bibliotek, Film i Uppland och Hemslöjden, särskilt för barn och unga
- stärka internationella festivaler

Konst i det offentliga rummet

- Anslå en fast summa om 6 miljoner varje år till investeringar i offentlig konst inom regionen
- sprida den offentliga konsten i hela regionen
- visa samtida konst på offentliga platser
- anordna digitala konstfestivaler

Satsa på i övermorgon. Liberal miljöpolitik

Miljön är en av vår tids viktigaste frågor. Regionen har ett särskilt ansvar för varor som bara används inom hälso- och sjukvård. Vi vill fasa ut ftalater och se till hela livscykeln för engångsvaror. Gods- och varutransporter ska ge minsta möjliga miljöpåverkan. Bygg- och renoveringsprojekt ska genomföras miljövänligt och energieffektivt. Regionens lokaler ska vara energieffektiva. Telemöten bör uppmuntras och tjänsteresor vara miljövänliga. Regionen ska ligga i framkant att testa ny teknologi som har en positiv effekt på vår miljö. Vi vill att miljöaspekten ges större tyngd i alla delar som regionen verkar inom.

Vi vill vara den Region som har ledartröjan vad gäller miljöfrågor och som tar ansvar för miljö och klimat.

Antibiotikaresistens kan innebära en tidsresa till tiden före penicillinet. Minimal antibiotikaanvändning, mer forskning, enkelrum på sjukhus och ozonrening från läkemedel och kemikalier är viktiga åtgärder för att motverka

spridning.

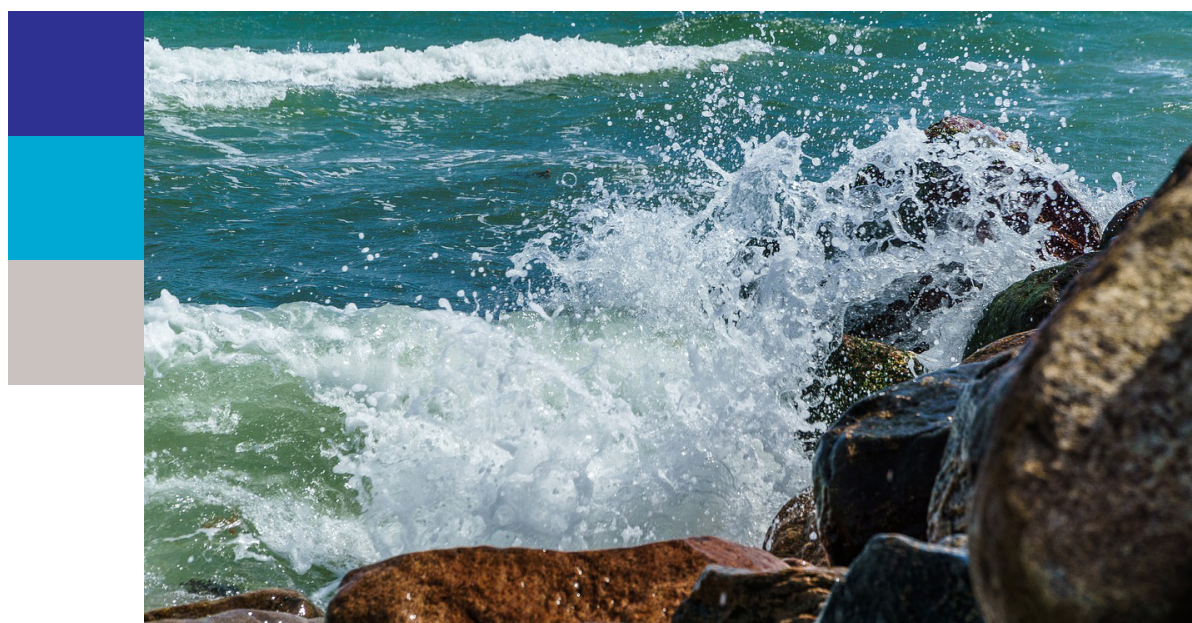
En viktig del i att bli en fossilfri region är att fler kör elbil och olika former av laddhybridbil. Utbyggnaden av laddinfrastruktur ska därför främjas i samarbete med olika aktörer i hela regionen.

Vi vill upphandla ekologiskt och närproducerat där det ger störst miljövinster. Liberalerna anser att Regionen borde vara föregångare och försöka minska köttkonsumtionen genom att se till att de ställen i regionens regi som serverar mat ska ha vegetariskt och fiskalternativ som det första alternativet och ha kött som tillval. Matavfall påverkar också miljön. Regionen ska ha mål om att slänga mindre mat. Alla livsmedel ska vara ekologiskt producerade där det ger en miljövinster. Matsvinn som inte kan undvikas ska omvandlas till biogas. Liberalerna värnar Sveriges höga krav inom djurhållning.

- Säkerställ klimatsmarta transporter.
- Minska miljöpåverkan från läkemedel och kemikalier.
- Motverka spridning av antibiotikaresistenta bakterier.
- Minimera matsvinnet och omvandla det till biogas.
- Upphandla ekologiskt där det ger miljövinster.
- Ställ höga krav inom djurhållning.
- Miljösäkra bygg- och renoveringsprojekt och sjukvårdsmaterial.
- Använd energieffektiva lokaler.
- Regionen inför vegetariskt alternativ som standard och köttalternativet blir tillval.
- Arbeta för att pendlarparkeringar har laddinfrastruktur.

Regional tillväxt och utveckling

En progressiv och ekonomiskt ansvarsfull styrning av regionen är grundläggande för att människor ska få den välfärd de efterfrågar och finansierar via skattemedel. Starka finanser ger regionen en buffert i orostider och gör att vi kan värna om och satsa på välfärden.

En aktiv näringspolitik ska vara en angelägenhet för alla beslutsfattare i regionen. Regionen ska ha en positiv inställning till företagande. Samtidigt vill Liberalerna att lagen om offentlig upphandling ska användas så att skattemedlen används effektivt. Våra upphandlingar ska präglas av social, miljömässig och etisk hållbarhet.

Avtal med utförare ska följas upp och utvärderas. Tydlighet gynnar såväl skattebetalarna som näringslivet. En stor del av Uppsala läns befolkning består av människor från andra delar av Sverige och världen, vilka har valt eller nödgats att bo, studera och arbeta här. Det är en stor fördel för länet att ha en sådan attrak-

tionskraft och mångfald. Det entreprenörskap som finns bland utlandsfödda måste tas tillvara. Meddelarfriheten ska gälla all offentligt finansierad välfärdsverksamhet, oavsett i vilken regi verksamheten bedrivs. Samma höga krav ska ställas på all välfärdsverksamhet, oavsett utförare. En skarp tillsyn är viktig för alla, men allra viktigast för dem som själva inte kan göra sina röster hörda.

- Använd skattemedlen effektivt och ansvarsfullt.
- Blocköverskridande löfte om att skapa sjukvårdens bästa arbetsplatser, med tydliga möjligheter för medarbetare att växa och utvecklas.
- Förändra arbetet med upphandlingar, så att processen präglas av en ekonomisk, social, miljömässig och etisk hållbarhet.
- Garantera meddelarfrihet för all offentligt finansierad välfärdsverksamhet, oavsett i vilken regi verksamheten bedrivs.
- Företag ska se regionen som ett starkt alternativ när nyetableringar planeras.

Liberalerna

The logo for Liberalerna, featuring a stylized blue 'L' shape above the word 'Liberalerna' in a bold, sans-serif font.